

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19482-08-19 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

לפני כבוד השופט משה תדמור-ברנשטיין

התובע: אלמוני

ע"י ב"כ עוה"ד הישאם שבאיטה ו/או עו"ד עדי ניר בנימיני
ואח' מהתוכנית לזכויות אדם, הפקולטה למשפטים,
אוניברסיטת תל אביב

נגד

הנתבעת: איילון חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד תמי גרינברג ו/או משה שטרן ו/או אח'
ממשרד לויטן, שרון ושות'

מיני-רציו:

* האם ניתוח הסרת חזה שעבר טרנסג'נדר שעבר הליך שינוי מין מנקבה לזכר ממלא אחר הגדרת "מקרה הביטוח" לפי הוראת פרק א' לפוליסת בריאות, שכותרתו: "ביטוח פרטי למבוטחים בישראל מהשקל הראשון", שלשונה: "מצבו הבריאותי של המבוטח, המחייב ביצוע ניתוח שאירע לראשונה במהלך תקופת הביטוח"?

* פרשנות – פוליסת ביטוח – כללי פרשנות

* ביטוח – פוליסה – פרשנותה

* ביטוח – פוליסה – כל הסיכונים

* חוזים – ביטוח – פרשנות חוזה ביטוח

* ביטוח – פוליסה – תחולתה

התובע – טרנסג'נדר במיהותו המגדרית שעבר הליך שינוי מין מנקבה לזכר, הגיש תביעה מכוח פוליסת בריאות שהוצאה להוריו של התובע וילדיהם (עוד בהיות התובע קטין), לאכוף על המבטחת, הנתבעת, מתן שיפוי בסך של 28,350 ₪ בגין הוצאות ניתוח שעבר התובע – להסרת חזה. טענת התובע היא שניתוחו להסרת השדיים מהווה "מקרה הביטוח" על פי הפוליסה, באשר הוא עונה לדרישת ההגדרה "תיקון פגם או עיוות אצל המבטח", כשקיומם של השדיים אצלו הוא חלק ממצב רפואי שמאפיין ואולי מדגיש את אי-ההלימה בין הזהות המגדרית שלו לבין המין הביולוגי שנקבע בלידתו.

בית המשפט פסק כלהלן:

על רקע היעדר התייחסות מפורשת בחקיקה הראשית, כאמור, מעיון בחוזרי מינהל הרפואה הרלוונטיים והפסיקה – בולטת ההסדרה המפורשת והמחייבת (את המדינה) של הפעולות לשינוי מין, בעקבות נטייה מגדרית שונה מהמין הביולוגי; הסדרה שמשרד הבריאות מצא לקפל בהנחיות חוזר מינהל הבריאות.

אין לקבל את הטענה, כי אין מדובר בניתוח בשל "מצב בריאותי", מאחר ואינו ניתוח חיוני במסגרת שינוי המין. החיוניות איננה נובעת מהצורך בשינוי המין הפיזי, אלא מהצורך להתאים את הגוף להכיל את המגדר שאליו אדם שהוא טרנסג'נדר משייך את עצמו.

הניתוח בענייננו הוא מקרה ביטוח על פי הגדרתו בפוליסה, לאחר שהתובע הרים את הנטל להוכיח שבמדובר ב"מצב בריאותי" שהניתוח הוא מענה מחויב לו; "מצב בריאותי" שבנסיבות "אירע לראשונה במהלך תקופת הביטוח".

קבלת פרשנות הפוליסה כעמדת הנתבעת, עלולה, בנסיבות ענייננו, להוביל לקו תפיסתי שנגוע באפליה אסורה לעומת אנשים אחרים שלהם מצוקה נפשית בשל מצב רפואי שמצריך ניתוח שיכול לסייע להטבת מצבם הנפשי.

אין מקום לפסוק פיצויי בגין כאב, סבל ועוגמת נפש.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

לפני כבוד השופט משה תדמור-ברנשטיין

התובע: אלמוני
ע"י ב"כ עוה"ד הישאם שבאיטה ו/או עו"ד עדי ניר בנימיני
ואח' מהתוכנית לזכויות אדם, הפקולטה למשפטים,
אוניברסיטת תל אביב

נגד

הנתבעת: איילון חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד תמי גרינברג ו/או משה שטרן ו/או אח'
ממשרד לויטן, שרון ושות'

פסק דין

1. **התובע בענייניו, כבן 22 שנים, הינו טרנסג'נדר במיהותו המגדרית.** לתביעתו צירף התובע אישור שניתן לו כבר לפני למעלה משנתיים (ביולי 2018) מטעם "הועדה לשינוי מין" שהוקמה על ידי משרד הבריאות (ועדה שהתובע מכנה בסיכומיו "הועדה להשמה מגדרית"), המאשר כי הוא "עבר הליך שינוי מין מנקבה לזכר ויש לראותו כזכר".
2. **מדובר בתביעה מכוח פוליסת בריאות** שהוצאה להוריו של התובע וילדיהם (עוד בהיות התובע קטין), לאכוף על המבטחת, הנתבעת, מתן שיפוי בסך של 28,350 ₪ בגין הוצאות ניתוח שעבר התובע (מספר חודשים לאחר שהפך לבגיר) - להסרת חזה.
3. בנוסף, טוען התובע לזכות לפיצוי בגין כאב, סבל ועוגמת נפש בסך של 38,650 ₪, שנגרמו לו בשל אופן התנהלות הנתבעת מולו בכל הקשור למתן עמדתה בהקשר לשיפוי שדרש ממנה. כך שסך התביעה הנדונה עומד על 67,000 ₪.
4. לפי העולה ממסמכים שצורפו לכתב התביעה ולכתב ההגנה בנדון, בסמוך לאחר הגיעו לגיל 17 (כתשעה חודשים לאחר הוצאת הפוליסה) החל התובע ליטול הורמונים ("טיפול בבלוקרים") לצורך תהליך של שינוי מין מנקבה לזכר, ובגיל 18 וארבעה חודשים, ביצע התובע ניתוח לכריתת השדיים, כ"שלב נוסף בהליך שינוי מין" מנקבה לזכר.
5. **בטופס התביעה** שהציג התובע לנתבעת בנובמבר 2016, בסמוך לאחר שבוצע הניתוח מושא תביעה זו (מולא בכתב יד), נרשם בחלק שממלא הרופא המנתח לגבי "שם הניתוח המומלץ" - "BILATERAL BREAST REMOVAL M-->F" (לעיל ולהלן: "הניתוח"). בחלק שממלא הרופא המטפל בסעיף 3. האבחנה, נרשם "GENDER SYSPHOBIA", וכן מולא - תחת "המבוטח בטיפול בנוגע לאבחנה זו החל מתאריך" - המועד "15/09/2015", ותחת "הצורך בניתוח נקבע ביום" - המועד "30.09.2016"; והמועד בו בוצע הניתוח בפועל היה שלהי אוקטובר 2016.
6. לאחר התכתבויות נוספות, בסופו של דבר - פנייתו של התובע בתביעת שיפוי על פי הפוליסה נדחתה על ידי הנתבעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

7. אף שהתביעה הנדונה מתנהלת בסדר דין מהיר, כפי אציג להלן, בשל טיבה של המחלוקת והצורך האפשרי בהבנת הרקע, בין היתר - לצורך פעולת הפרשנות בענייננו, נפרשה לפניי בנדון יריעה שהיא אולי רחבה מן הנדרש בזווית הפרסונאלית של התיק. בהקשר זה, אעיר כי, במבחן האינטרס הציבורי שבתקנות סדר הדין, נכון פעלו הצדדים - בהגיעם להסדר דיוני שקיבל תוקף של החלטה, לפיו הם מוותרים הדדית על חקירת מצהירים בתיק זה, ומבקשים מבית המשפט להכריע במחלוקת בהסתמך על סיכומים בכתב מטעמם. בסיכומים מטעמם מסתמכים הצדדים על הנטען בכתבי הנטענות ונספחים, לרבות - חוות דעת רפואיות נוגדות שנתנו מומחים מטעמם בתחום הפסיכיאטריה.
8. הפוליסה מושא תביעה זו, היא פוליסת "בריאות מקיפה" (לעיל ולהלן: "הפוליסה"), שנרכשה על ידי אביו של התובע בתחילת שנת 2015, בעת שהתובע היה כבן 16 וחצי. הצעת הביטוח שמילא אביו של התובע גם בשם ילדיו, קטינים באותה עת, מציינת פרטים גם בעניינם; בין היתר, התובע (שמופיע בהצעה תחת שם פרטי ששונה מאז) סומן בהצעה כמי שמינו "ני" - נקבה.
9. הגדרת "ניתוח" (ס' 1.26 לפרק "הגדרות" של הפוליסה) היא: "פעולה פולשנית חודרנית (Invasive Procedure), החודרת דרך רקמות, ומטרתה טיפול במחלה ו/או פגיעה, ו/או תיקון פגם או עיוות אצל המבוטח".
10. הסוגיות המרכזיות להכרעה בענייננו הינן:
- א. האם הניתוח כהגדרתו לעיל - ממלא אחר הגדרת "מקרה הביטוח" לפי הוראת פרק א' לפוליסה, שכותרתו: "ביטוח פרטי למבוטחים בישראל מהשקל הראשון", שלשונה: "מצבו הבריאותי של המבוטח, המחייב ביצוע ניתוח שאירע לראשונה במהלך תקופת הביטוח"?
- ב. ואם כן - האם בנסיבותיו של התובע חלים מי מחריגי הפוליסה, שפוטרים את הנתבעת, המבטחת, מחבות בתשלום, על אף קיומו של מקרה הביטוח?
11. כפי שיפורט בפסק דין זה, מצאתי לקבל את התביעה לשיפוי על פי הפוליסה, אך, בנסיבות, לא מצאתי כי על הנתבעת לפצות את התובע בכל הקשור לתביעתו לפיצוי בגין כאב, סבל ועוגמת נפש.

עמדות הצדדים בפניות הדרישה מטעם התובע ובמכתבי הדחייה

12. הפניה הראשונה של התובע לחברת הביטוח בטופס תביעה להחזר הוצאות בגין ניתוח להסרת חזה, שתוכנו פורט לעיל, נעשתה בנובמבר 2016, כשלושה שבועות לאחר ביצוע הניתוח.
13. במכתב מיום 9.4.2017, דחתה הנתבעת את התביעה, בנימוקים:
- א. "הניתוח מסוג כריתת שדיים דו"צ בגינו פנית לקבלת שיפוי אינו עונה על תנאי הפוליסה וההגדרות המצוינות בסעיף 3 לעיל הואיל ולא הייתה כל בעיה רפואית גרידא לכריתת השדיים".
- ב. "לא הוצגה כל ראיה כי הרקע / נסיבות הניתוח לא התקיימו טרם ההצטרפות לפוליסה בחברתנו ב- 1.2015".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

- ג. "כמו כן, נציין כי בהסתמך על המסמכים הרפואיים שהתקבלו... עולה כי נסיבות הניתוח היו נפשיות/פסיכולוגיות ובצידן אף..."
14. ביום 17.5.2017, הגישו הורי התובע ערעור לנתבעת על דחיית התביעה. בערעור טענו הורי התובע:
- א. "...הניתוח המדובר בהחלט נופל במסגרת ההגדרה שבפוליסה: "פעולה פולשנית... לתיקון פגם עיוות אצל המבוטח". מצבו הפיזי הקודם של [התובע] היווה מבחינתו פגם ועיוות שלא אפשרי לחיות איתו. חלקו העליון של גופו היווה מבחינתו ניגוד מהותי לזהותו האמיתית, כך שלא יכול היה לתפקד כפי שרצה וכפי שהוא זכאי לו, כמו כל אחד אחר מסביבו... אתם מתייחסים לסעיף 3 בפוליסה אשר עוסק כולו ב'חובת הגילוי'. האופן הפשוט ביותר: בינואר 2015 כשעשינו את הפוליסה ענינו על כך השאלות בצורה מדוייקת, אמיתית, נכונה ולא הסתרנו כלום, כך שסעיף זה אינו רלבנטי כלל".
- ב. "...אתם מטילים ספק בכך שמקרה הביטוח "ארע" לא "לראשונה במהלך תקופת הביטוח". התשובה היא פשוטה. [התובע] ידע שהוא טרנסג'נדר לראשונה ביוני 2015".
- ג. "אתם טועים בכך שנסיבות הניתוח הן נפשיות ופסיכולוגיות ואף ... הניתוח לא היווה מבחינתו של [התובע] תרופה למצב נפשי או ... אלא עניין קיומי! נסיבות הניתוח היו כדי לתת לו את האפשרות לחיות בזהות הנכונה שלו ובמגדר הנכון עבורו. לראייה, גם לאחר הניתוח הוא ממשיך עם טיפולים פסיכולוגיים..."
15. במכתב מיום 26.7.2017, דחתה הנתבעת את הערעור בטענה: "מהמסמכים שהועברו עולה כי [לתובע] (שמו הפרטי הקודם, ששונה) אבחנה: הפרעה נפשית מסוג GENDER DYSPHORIA... הפרעה החלה בגיל הילדות/ הנערות גיל 17. הניתוח מסוג כריתת שדיים דו"צ נובע מההפרעה הנפשית לעיל ובראייה מסוימת שניתוח זה יהווה פתרון למצוקה נפשית שתוארה כקשה... לסיכום: בהתבסס על חוות הדעת של רופא מומחה בתחום הרלוונטי שבידינו וכן תנאי/ הסייגים בפוליסה לא נוכל לשנות את עמדתנו ועלינו להשיב בשלילה לערעור".
16. ביום 18.3.2018, ערער התובע על דחיית הערעור, זאת - באמצעות בא-כוחו בתביעה זו מטעם הקליניקה לזכויות אדם. נטען מטעם התובע: "המגדר בלידה נקבע בהתאם למין הגניטלי, מתוך הציפייה התרבותית לפיה התפתחותו של הגוף תביא להופעתם של מאפיינים חיצוניים המתפענחים כהולמים את הזהות המגדרית המיוחסת. במקרה של אנשים טרנסג'נדרים, התפתחות הגוף נמצאת בסתירה לזהות המגדרית הנחווית, ומכאן הצורך לשנות את הגוף כדי להביא להלימה. עבור טרנסג'נדרים אי ההלימה המגדרית מהווה פגם ועיוות גופני שהם מתקשים לחיות עימו".
17. הנתבעת דחתה את הערעור הנוסף במכתב מיום 20.8.2018. את דחייתה פירטה הנתבעת בנימוקים הבאים: "כבר בשלב זה יובהר כי אין עסקינן כלל ועיקר בניתוח לשינוי מין אותו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

עבר מרשך, אלא בניתוח להסרת חזה על מנת לתת למרשך תחושה טובה יותר של נראותו החיצונית. ספק רב אם ניתוח כאמור הינו כתוצאה מ"מצב בריאותי" ה"מחייב" ביצוע ניתוח. למקרא מכתבך עולה שהצורך "הבריאותי" הנטען לכאורה ואשר הביא את מרשך לביצוע הניתוח איננו צורך גופני אלא צורך לשפר את הרגשתו ואת מצבו הנפשי ולמלא אחר רצונותיו שהמראה החיצוני שלו יתאים למגדר שאליו הוא מרגיש שייך".

18. **כסיכום ביניים**, אצביע על כך שהנתבעת איננה חולקת על כך שהתובע הינו טרנסג'נדר במיהותו המגדרית, ואף טוענת כי התובע היה מודע להיותו טרנסג'נדר ולמשמעות הדבר בהקשר של בריאותו לרבות הצורך בניתוח – טרם ההתקשרות בפוליסה. מטעם התובע נטען במכתב שמהווה חלק מכתב התביעה (שהתובע הצהיר על נכונות הנטען בו), שהוא לא ידע שהוא טרנסג'נדר במיהותו המגדרית, אלא - ביוני 2015, כחצי שנה לאחר הוצאת הפוליסה (אפנה לכך שהתובע החל ליטול הורמונים רק בנובמבר 2015). עוד טוענת הנתבעת לכך שחריגי הפוליסה בהקשר של: חריג נפשי, פגם מולד וניתוח אסתטי עומדים לטובתה בנסיבות ופוטרים אותה מחבות; התובע מתנגד גם לטענות אלו.

אדם שהוא טרנסג'נדר, הוועדה והדין שברקע התביעה

19. בניסיון לדייק את הבסיס להכרעתי בנדון, אשאל תחילה: מהו אדם שהוא טרנסג'נדר? לאחר עיון בחומרים השונים שהוצגו לי בנדון, אני מוצא כי בהקשרים הרלוונטיים לענייננו - נכון יהיה להגיע לאפיון של המושג "טרנסג'נדר" - על דרך השלילה. סיסג'נדר - הוא אדם שחיי בהתאמה בין זהותו המגדרית לבין המין שיוחס לו בלידתו. טרנסג'נדר - הוא אדם שאיננו סיסג'נדר; היינו, הוא אדם שחיי את חייו בחוסר הלימה בין המגדר שהוא חווה לבין הגוף שבו מתקיים מגדר זה - גופו.

20. לפי חוות הדעת הרפואית מטעם התובע, טרנסג'נדר הוא אדם שנולד כגבר או כאשה, "אולם המין הביולוגי שונה מזהות מגדר (Gender Identity)". זהות מגדר מתארת את החוויה הפסיכולוגית שמתחילה להתפתח בערך בגיל 3 שנים. איננו יודעים בוודאות מהם הגורמים הספציפיים המשפיעים על התפתחות זהות מגדר (גברית, נשית, גם גברית וגם נשית או לא גברית ולא נשית) אולם הקונצנזוס הוא שגורמים ביולוגיים, סביבתיים וחברתיים תורמים יחד לגיבוש זהות זאת" [ס' 18 לחוות הדעת].

21. המושג טרנסג'נדר עדיין לא נכנס במפורש לחקיקה הראשית בישראל, אך, כעולה מן המפורט להלן, אין בכך כדי למנוע או לעכב הכרעה בענייננו.

22. למרות היעדרה של חקיקה ראשית מפורשת, מתברר כי המדינה מפרשת את הדין ככזה שמאפשר לה ואולי מחייב אותה - ליתן מענה לצרכיו ולמצוקותיו של אדם שהוא טרנסג'נדר. כך, אם נחזור לוועדה שאישרה לתובע בענייננו כי "עבר הליך שינוי מין מנקבה לזכר ויש לראותו כזכר" (אישרה בעצם, שהוא - טרנסג'נדר), מדובר בוועדה שמשרד הבריאות הקים (בצורתה הבסיסית) כבר ב-1986! החל מנובמבר 2015 מוסמכת הוועדה גם להנפיק אישורים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

המהווים "תעודה ציבורית" על היות אדם מסוים טרנסג'נדר. מדובר באישור שניתן על ידי הוועדה הרב מקצועית לבחינת מתן אישור על שינוי מגדר – גם ללא ניתוח, שפעלה ופועלת בהתאם לחוזרי מינהל הרפואה במשרד הבריאות - מס' 16/2014, מס' 17/2015, מס' 17/2019 ומס' 6/2020 (להלן: "הוועדה").

23. **עד נובמבר 2015** - עסקה הוועדה רק במתן אישורים לניתוח; אישור לניתוח לשינוי מין, היינו לטרנסג'נדר שמבקש לשנות את מינו הגנטי, וגם – אישור לניתוחים של תיקון פגמים במי שאינו מבקש לשנות את מינו הביולוגי, כאשר מטרת הניתוח היא "להגביר ולחזק את מינם הגנטי של המנותחים מבחינת סימני המין המשניים וכו'". מאז נובמבר 2015 – בעצם פועלת הוועדה בשני ראשים, כאשר לבד מאישורי ניתוח לשינוי מין, היא פועלת תחת הכינוי "הוועדה לבחינת מתן אישור על שינוי מין ללא ניתוח", והיא מוסמכת גם לבחון ולאשר גם למי שלא עבר ניתוח לשינוי מין, ועמד בקריטריונים מסוימים - כי מינו השתנה; ו"החלטתה תהווה תעודה ציבורית" הנדרשת על פי סעיף 19ג(א) לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה לצורך שינוי הרישום בפרט המין במרשם האוכלוסין" [מהפתיח של חוזר מינהל הרפואה 17/2015]. ראוי לציין כי בחוזר מינהל הרפואה מ-2020 [6/2020] מכונה ועדה זו: "הוועדה לבחינת מתן אישור על שינוי מגדר ללא ניתוח".

24. דומה כי אין מחלוקת בין הצדדים כי הזהות המגדרית של "טרנסג'נדר" (הגדרה שמאגדת בתוכה בעצם מספר תת-מגדרים) הינה זהות מגדר קיימת ומוכרת במציאות העולמית וגם הישראלית - כבר עשרות שנים. אמנם החקיקה בישראל מפנה לעיתים, לפי הצורך, לזהות המינית הזכרית/גברית והנקבית/נשית, ואיננה מפרשת האם מדובר בזהות המינית הביולוגית/גנטית או המגדרית, והפסיקה בוחנת שאלות של אפליה ואבחנה מותרת לגבי שתי זהויות אלה בלבד, כשהיא מעלה על נס את מעמדו הרם של עקרון השוויון, לרבות שוויון מגדרי, והיותו נשמת אפו של כל משטר דמוקרטי [ראה למשל, ע"ע (ארצי) 17-05-1809 מדינת ישראל - אתי אלאשוילי (פורסם; 19.8.2019); רע"א 10011/17 מי-טל הנדסה ושירותים בע"מ נ' סלמאן (פורסם, 19.8.2019) סעיפים 12-13 לעמדת כב' השופט מזוז].

25. אך כפי שאתווה להלן, הדין (שכידוע, כולל רבדים נוספים מעבר לחקיקה המפורשת), בעצם הווייתו וערכי היסוד שבאדניו - נותן מקום וזכות להגדרה עצמית של הזהות המגדרית של האדם (להבדיל - מהזהות המינית ביולוגית), ולרישומה במסמכים רשמיים.

26. "אדם" מוגדר במקורות לפי זהותו המינית ביולוגית – גם זכר וגם נקבה; "זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם..." [בראשית א', כ"ז]. המחוקק, לא מצא להגדיר בדין את ה"אדם" בכלל, גם - לא לפי זהותו הביולוגית או המגדרית. הוראת סעיף 1 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962 היא: "כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו". גם חוק יסוד, כמו חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, נוקט לשון: "אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם".

27. בהתאם, רישום "המין" שמותווה במסגרת רישום פרטי התושב לפי הוראת חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 איננו מגביל במפורש את סוג המין שניתן לרשום [כך גם בתקנות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

- הדרכונים, תש"ס-1980 ובתקנות מרשם האוכלוסין (רישומים בתעודת זהות), תש"ן-1990];
אף שהיסטורית נהוג לרשום ברשומות את מינו הביולוגי של האזרח או התושב - כזכר או נקבה;
אך נראה שגם דיכוטומיה זו מתחילה להשתנות, בשנים האחרונות – בסיוע המושג "הורה";
כך, כאשר שני בני זוג מאותו המין ביקשו לאמץ ילד, קבע בית המשפט: **"אין זה מתקבל על
הדעת כי שני בני הזוג יוכרו כהורים, אך התעודה לא תיתן לכך ביטוי"** רק משום שהיסטורית
נרשמו הורים תמיד כ"אב ו"אם", ואישר שימוש במתווה שהציע היועץ המשפטי למדינה, לפיו
- כל אחד משני בני הזוג ירשם כ"הורה" [בג"ץ 7344/17 פלוני נ' שר הפנים (פורסם; 12.12.18)].
28. בהקשר שקרוב יותר לענייננו, עולה מפסיקה שניתנה בימים האחרונים שהדין הוא שכל אדם
זכאי להירשם באספקט המגדרי בתעודות רשמיות שמונפקות באמצעות מרשם האוכלוסין,
באופן שלא מושפע מהתפקוד הביולוגי שלו בהקשר של היריון ולידה כנקבה, ללא צורך
באישור הוועדה. לגבי בנו היילוד של טרנסגינדר (לידה טבעית שהוא ילד) נקבע בענין בג"ץ
3148/18 פלוני נ' שר הפנים (פורסם; 5.5.2021) כי: **"תעודת לידה עם השדות "הורה"
ו"הורה" תונפק ליילוד בכל מקרה שבו הורהו הטרנסגינדר, אשר עבר את ההיריון והלידה,
פנה לוועדה הרב-מקצועית במהלך ההיריון או בסמוך לאחר הלידה, וזאת ללא קשר להכרעתה
של הוועדה בשאלת שינוי המגדר של הטרנסגינדר"**. לשון אחר, מקום בו בעבר טרנסגינדר
שילד את בנו הוגדר בתעודת הלידה של בנו באופן אוטומטי כ"אם" (גם אם קודם להיריון
והלידה - על פי אישור הוועדה, מינו בתעודת הזהות שלו שונה ל"זכר"), והוא נאלץ לפעול ולקבל
אישור על שינוי הרישום בתעודת בנו, למרות ההורות והלידה נשמרת זכותו להמשיך להגדיר
את עצמו – בתעודה של בנו - בהגדרה שיש לה משמעות אישית וציבורית, גם ללא קבלת אישור
הוועדה כהגדרתה לעיל (גם אם הוא בסופו של יום יסווג כ"נקבה" במרשם האוכלוסין; כי
הסיווג משתנה בתעודת הזהות של מי שהוא טרנסגינדר - בהיעדר אישור הוועדה שאין לשנותו).
29. מהאמור לעיל ניתן ללמוד שהדין מייחס חשיבות למצג של אדם שהוא טרנסגינדר - מול הציבור
ומול בני משפחתו, ורגישות לכך שאין לקבוע בעניינו סיווגים המשליכים לגבי אפיונו המגדרי
(כולל אצל ילדיו) – מבלי שניתנה לו הזדמנות לפעול באופנים שהדין מתיר לשמור על הסיווג
שהוועדה אישרה לו בעבר.
30. מכל מקום, על רקע היעדר התייחסות מפורשת בחקיקה הראשית, כאמור, מעיון בחוזרי מינהל
הרפואה הרלוונטיים והפסיקה - בולטת ההסדרה המפורשת והמחייבת (את המדינה) של
הפעולות לשינוי מין, בעקבות נטייה מגדרית שונה מהמין הביולוגי; הסדרה שמשרד הבריאות
מצא לקפל בהנחיות חוזר מינהל הבריאות.
31. **אני מוצא כי ההנחיות המקופלות בחוזרי המינהל הרפואי הרלוונטיים - הינן חלק מהדין
הרלוונטי לדיון בענייננו**. אפנה לכך שחוזרי מינהל הרפואה הם כעקרון כלי עבודה לצורך יישום
של הצוותים הרפואיים במוסדות השונים את מדיניות משרד הבריאות, לרבות הוראות
המקופלות בחוזרי המנכ"ל, שהם עצמם תוצר של יישום חקיקה. **אינני מקבל** את עמדת
הנתבעת, לפיה לא ניתן להציג בענייננו חוזר של מינהל הרפואה בהקשר של מתן אישור לביצוע
ניתוח לשינוי מין (שצורך לסיכומים מטעם התובע). אין מדובר בהרחבת חזית, באשר אין חובה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

לפרט את הדין בכתב התביעה, ואין חובה לנקוב במפורש בסימוכין למסמך שמתפרסם בתפוצה ארצית, ומחייב את מערכת הבריאות (לרבות עובדיה); מה עוד, שמדובר במסמך שהוא פרוצדורלי במהותו, ומוצג על ידי התובע על מנת להוכיח את מודעות הרשויות במועד הניתוח בענייננו לעצם קיומו של הסיווג המגדרי של טרנסגינדר ואת התפיסה שהניתוח לשינוי מין עצמו – אף כלול בסל הבריאות.

32. גם הפסיקה הרלוונטית של הערכאה העוסקת כשגרה בזכויות על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, מעניקה משקל וקונקרטיים לסמכויות שניתנו בידי הוועדה כהגדרתה לעיל, ובניגוד לעמדת הנתבעת בענייננו, איננה מוצא להתלות בטענות של המדרג הנורמטיבי של החוזר או מקור הסמכות בכל הקשור לקביעות שבחוזר מינהל הרפואה. כך לדוגמא, בהליך של בקשה לפי הוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי בחן בית הדין האזורי לעבודה בחיפה את השאלה האם ניתוח לשינוי פנים הוא במהותו "ניתוח לשינוי מין", ומכאן – יזכה את התובע בזכות להתנתח במסגרת הרפואה הציבורית [חב"ר (חי) 19-07-59470 פלונית - מדינת ישראל משרד הבריאות (פורסם; 15.10.19) (להלן: "החלטה בענין הניתוח לשינוי פנים")]. בית הדין מבהיר כי להחלטת הוועדה יש מעמד ומשקל במסגרת שיקול הדעת שעל המדינה (משרד הבריאות) להפעיל למול פניית האשם שהוא טרנסגינדר: "נדגיש, כי בית הדין סבר והוא עדיין סבור, כי רק לאחר קבלת החלטת הוועדה וכפי שזו הוגדרה דלעיל, יוכל בית הדין להתייחס כדבעי ובאופן מחייב, לשאלה (המשפטית/העקרונית) הבאה – האם ניתוח שינוי פנים הוא חלק מסל הבריאות, או לאו, והאם המדובר בניתוח אסתטי או לאו" [עמ' 14, פסקה 48 לפסה"ד].

33. בית הדין אף מעודד את הוועדה לפעול באופן החותר לממש את מלוא הסמכויות שניתן לגזור מנוסח חוזר המינהל, כדבריו: "לא הובא כל טעם או בסיס לעמדה הצרה של משרד הבריאות, שאינה מכירה בסמכותה של הוועדה לאשר למבקשת ניתוח לשינוי פנים, כבר בשלב שהוא טרם מתן החלטה בדבר ניתוח תחתון, כאשר לכאורה ועל פני הדברים המדובר בחלק אינטגרלי ומהותי ביותר מתוך "בדיקת התאמת מטופל להליך ניתוחי מסוים לשינוי מין, הנבחר על ידו...". זאת ועוד, מקובלת עלינו, לצורכי ההליך הזמני, עמדתם של ידידי בית המשפט שציינו כי החוזר עצמו קובע כי על הוועדה להתאים תוכנית טיפול פרטנית ותלוית בחירה אישית לכל מטופל, ולכן אין לדרוש מהפונים לוועדה לעבור סדרה אחידה של ניתוחים" (ההדגשות בקו תחתון – במקור) [עמ' 18, פסקה 68 לפסה"ד].

34. עוד ניתן ללמוד מפסיקת בית הדין, מה שיכול להוות רקע לדיון בענייננו, שהוועדה מוסמכת לאשר לבצע את ניתוח הפנים כניתוח לשינוי מין לפני מתן אישור לניתוח העיקרי, ואף, בנסיבות מסוימות – רק כניתוח "נלווה", ללא מתן אישור לניתוח העיקרי: "...וגם הגענו למסקנה לכאורית כי אין זה נכון שהוועדה רשאית אך ורק להתייחס ל"אישור הסופי של הניתוח לשינוי מין", שהרי היא מבצעת "בדיקת התאמת מטופל להליך ניתוחי מסוים לשינוי מין, הנבחר על ידו, מבחינה גופנית ונפשית" ונותנת אישורים לניתוחים פרטניים. 78. מעבר לכך, משרד הבריאות ציין בעצמו, וכפי שכבר צוטט, כי "... הניתוח העיקרי לשינוי מין אינו מהווה תנאי לביצוע הניתוחים הנלווים (ואף לא מתחייב שיבוצע ניתוח עיקרי כלל)". על כן, ייתכן שהוועדה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

תיתן כעת "אישור סופי" למבקשת לבצע ניתוח תחתון, וייתכן גם שהועדה תיתן כעת למבקשת אישור לניתוח שינוי פנים (כניתוח "נלווה", כהגדרת משרד הבריאות) וכחלק מההליך של ההתאמה המגדרית. כך או כך יש ליתן לועדה הזדמנות מלאה ושלמה להביע את עמדתה" [עמ' 20-21, סעיפים 77-78 לפסה"ד].

35. לגבי החשיבות המהותית ("הצורך הקיומי" כעמדת התובע) של ביצוע ניתוח "נלווה" כזה בעיני אדם שהוא טרנסג'נדר המבקש להתנתח, בשל נסיבות ענייננו בהן הניתוח המבוקש הוא בעצם "נלווה", ראוי לצטט מהתרשמות בית הדין: "נפרט ונרחיב, כי טרנסג'נדריות רואות בניתוח שינוי הפנים כאחד מהניתוחים המרכזיים במסגרת ההליך לשינוי מגדרי, שכן "אישה טרנסית שעוברת היא מי שמזוהה על ידי החברה כאישה שזוהתה בלידתה כנקבה", כפי שציינו ידידי בית המשפט. ראו גם בטענות המבקשת, שציינה כי "הנראות היא חלק חשוב ביותר בשינוי המגדר. הרבה יותר מניתוח תחתון. שינוי פנים זה כרטיס הביקור שלי. מבנה הפנים נותר גברי וגורם לקושי רב להתקבל כנקבה" [עמ' 16, סעיף 59 לפסה"ד].

36. בית הדין מקבל באותו ענין את חוות הדעת מטעם המבקשת, בה מצוין: "... [ש]ניתוח לשינוי פנים הינו ניתוח חשוב ביותר עבור המטופלות, לעתים יותר מניתוח תחתון (ניתוח לשינוי איבר המין מזכרי לנקבי או ההפך), שכן בניגוד לאיברי המין תחתונים אשר נסתרים מן העין רוב הזמן, הפנים הם האיבר הראשון שנראה במפגש בין אנשים ומשכך מהווים אינדיקציה ראשונית "כרטיס ביקור" למיין/מגדר האדם העומד מולך" [הציטוט בעמ' 16-17, בסעיף 61 לפסה"ד].

37. בשל האמור לעיל, אינני מקבל את הטענה כי אין מדובר בניתוח בשל "מצב בריאותי", מאחר ואינו ניתוח חיוני במסגרת שינוי המין. החיוניות איננה נובעת מהצורך בשינוי המין הפיזי, אלא מהצורך להתאים את הגוף להכיל את המגדר שאליו אדם שהוא טרנסג'נדר משייך את עצמו, כאמור.

38. עוד כרקע לדיון בענייננו, אציין את התנאים לאישור ביצוע ניתוח לשינוי, לפי הדין שחל במועד הרלוונטי (2016). כמוגדר בחוזר מינהל הרפואה של משרד הבריאות [חוזר מספר 16/2014 ממאי 2014] היו קיימים באותה עת מספר תנאים לביצוע ניתוח לשינוי מין:

- א. לפונה מלאו 18 שנים לפחות ביום הפניה הראשונה.
- ב. אישור הוועדה הציבורית הארצית לשינוי מין. תפקיד הוועדה לבחון את מידת ההתאמה של הפונים, ולהעריך את מידת התאמתם לביצוע ניתוח לשינוי מין מבחינה גופנית ונפשית. בסמכות הוועדה לאשר או לדחות בקשות לשינוי מין, כאשר ניתוח שאושר על ידי הוועדה כלול בסל הבריאות.
- ג. חתימת המטופל על "טופס הסכמה מדעת לניתוח לשינוי מין".
- ד. ניסיון מוכח בזהות המגדרית המבוקשת, 12 חודשים לפחות מרגע פנייתו של המטופל למוסד הרפואי בבקשה לביצוע הניתוח.
- ה. נטילת הורמונים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

בענייננו – "מקרה ביטוח" על פי הפוליסה

39. כאמור, בפרק א' לפוליסה מוגדר מקרה הביטוח: **"מצבו הבריאותי של המבוטח המחייב ביצוע ניתוח..."**, כאשר **"ניתוח"** מוגדר בפוליסה כ**"פעולה פולשנית-חודרנית החודרת דרך רקמות ומטרתה טיפול במחלה ו/או פגיעה ו/או תיקון פגם או עיוות אצל המבוטח"**.
40. עיון בכתב התביעה מעלה, בתמציתיות, כי טענת התובע היא שניתוחו להסרת השדיים מהווה **"מקרה הביטוח"** על פי הפוליסה, באשר הוא עונה לדרישת ההגדרה **"תיקון פגם או עיוות אצל המבוטח"**, כשקיומם של השדיים אצלו הוא חלק ממצב רפואי שמאפיין ואולי מדגיש את אי-ההלימה בין הזהות המגדרית שלו לבין המין הביולוגי שנקבע בלידתו.
41. אמנם הנתבעת מתנגדת, כאמור, להצגת חוזר מינהל הרפואה והעולה ממנו, כאמור, אך אצביע על כך שלמקרא הנתען בכתב ההגנה ובסיכומים מטעם הנתבעת, עולה כי היא איננה כופרת בתפיסה העקרונית, שעבור מי שהוא טרנסגינדר במיהותו המגדרית, ביצוע הניתוח או הניתוחים שיביאו אותו לחיות בגוף שמשקף את המין "האמתי" שלו - כתחושתו ותפיסתו הוא – הוא "צורך" להבדיל מ"בחירה". תפיסה זו נתמכת בחוות הדעת הרפואית מטעם התובע, ואיננה נסתרת בחוות הדעת הרפואית מטעם הנתבעת, שאף מייחסת לצורך הזה מבע של תעצומות נפשיות.
42. אם כן, בכל הקשור לשאלת התקיימות "מקרה הביטוח" בענייננו, מדגישה הנתבעת בסיכומיה את הסיפא להגדרת "מקרה ביטוח", היינו: **"מצבו הבריאותי של המבוטח, המחייב ביצוע ניתוח שאירע לראשונה במהלך תקופת הביטוח"** (ההדגשה בקו – הוספה). הנתבעת מצביעה על כך שהמצב הבריאותי הזה התגבש לשיטתה - עוד טרם ההתקשרות בפוליסה, באשר התובע מדבר עם רופאיו בדבר נטיותיו המיניות כבר מספר שנים טרם קיום הניתוח.
43. כאמור, התובע משיב לענין זה כי "יצא מהארון" רק בהיותו בן 17, ואבחנונו כטרנסגינדר נעשה רק כחצי שנה לאחר הוצאת הפוליסה.
44. ובכן, לאחר עיון בחומרים הרלוונטיים, אני מוצא כי התובע בוטח על ידי הנתבעת בהיותו קטין כבן 16 וחצי, במועד שממילא לא יכול היה לבצע ניתוח לשינוי מין, ולפי גרסתו – גם לא היה מגובש בדעתו לגבי זהותו המגדרית – סופית. גרסה זו איננה נסתרת בעיון במסמכים הרפואיים (שכולם - מאוחרים מעל לתשעה חודשים לאחר מועד הוצאת הפוליסה).
45. האם עצם העובדה שלפי האנמנזה שנמסרה במסמכים הרפואיים, התובע גילה שונות מסביבתו מגיל צעיר, ולא הצליח להתחבר לאף אחד מהמינים במהלך גדילתו, מעמידה את "מצבו הבריאותי" ככזה שיצר אצל התובע את ההכרה והמודעות לאפשרות שלו לתקן את אי-ההלימה באמצעות ביצוע הניתוח - עוד קודם לגיל 16 וחצי? היינו (כנטען מטעם הנתבעת) – ככזה **שלא "אירע לראשונה במהלך תקופת הביטוח"**?
46. מדובר בשאלה של פרשנות פוליסה. טרם דיון בה, אזכיר כי בפסיקה נקבעו במהלך השנים שני כללי פרשנות ספציפיים לפוליסת ביטוח: האחד, פירוש הפוליסה לפי משמעותה המילולית הרגילה והברורה, ומתוך תפיסת כל תניותיה כמכלול אחד [ראו, למשל: ע"א

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19482-08-19 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

711/77 כולי נ' "פרודנשל" חברה לביטוח בע"מ פ"ד לד(4) 763, 757 (1980); ע"א 631/83 "המגן" חברה לביטוח בע"מ נ' "מדינת הילדים" בע"מ פ"ד לט(4) 561, 570-572 (1985); ע"א 124/89 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ נ' כהן פ"ד מו(2) 372, 379 (1992); והשני, פרשנות הפוליסה נגד המנסח-המבטח, כלל שעוגן מאוחר יותר גם בתיקון תוספת לחוק, בסעיף 25(ב1) לחוק החוזים. כללים אלו "אומצו" תדיר במקרים של פרשנות חוזי ביטוח, "בשים לב לכך שמדובר בדרך כלל בהתקשרות חוזית בין צדדים שאינם שווים בכוחם, בחוזה אחיד במהותו, במוצר מופשט שצופה פני-עתידי שמונחיו ותניותיו אינם תמיד פשוטים להבנה לקורא מן השורה שנעדר הכשרה מקצועית" [פסקה 27 לפסק דינו של כבוד השופט י' דנציגר ב-ע"א 453/11 מ.ש. מוצרי אלומיניום בע"מ נ' "אריה" חברה לביטוח בע"מ (פורסם); 21.8.2013].

47. התובע היה קטין בעת הוצאת הפוליסה וטרם החל ליטול הורמונים (ומשום עובדות אלה – ממילא לא יכול היה לפנות ולבקש ביצוע ניתוח לשינוי מין טרם הוצאת הפוליסה). לא הופרכה גרסתו של התובע שבעת מתן הצעת הפוליסה – לא ידע שהוא טרנסגינדר במהותו המגדרית (ומכאן – שלא ידע שהוא מתעתד לבקש לבצע ניתוח לשינוי מין או אפילו – שקל זאת. כעולה מהאמור, ובהתחשב בנסיבות המיוחדות של ענייננו, בהפעילי את שני כללי הפרשנות לעיל בענייננו, אני מגיע לתוצאה, לפיה – **בביצוע הניתוח בענייננו התקיים מקרה הביטוח**, שאת ייחוס מועד המוכנות הראשונה אליו יש לטעמי להציב על ציר הזמן – במקביל לתנאי המוכנות לניתוח לשינוי מין כעולה מחוזר מינהל הרפואה.

48. מדובר בתוצאה פרשנית שעומדת גם במבחן השכל הישר, כאשר גם הנתבעת מציינת בסיכומיה, שהיה מקרה שבו מצאה לממן ניתוח מהסוג שבענייננו; תוצאה הנתמכת גם בפסיקה האירופאית שהתובע הצביע עליה בסיכומיו.

49. אעיר, כי באבחון מהכרעת כב' השופט שקד בעניין ת"א (השלום בהרצליה) 57501-01-17 **פלוני נ. הראל חברה לביטוח בע"מ** (פורסם; 13.8.18) אליו מפנה הנתבעת, הצורך להיות הורה קיים אצל אנשים (מכל המגדרים) לפחות מגיל 18, ומדובר שם בתובעים שהפוליסה הוצאה עבורם – בשנות ה-30 לחייהם, כאשר בענייננו הוצאה פוליסה לילד כבן 16 וחצי בלבד. בנוסף – מדובר באותו ענין בצורך בהולדת ילדים שיהיו ילדים ביולוגיים שלך, **צורך, שבכל הכבוד – במדרג הפנימי של צרכיו של האדם, ספק אם נכון יהיה לייחס לו את אותו מדרג של חיוניות קיומית כמו הצורך בהגדרה עצמית של המגדר אליו אדם משתייך או בעמידה עליו ("אדם קרוב אצל עצמו, אדם בתוך עצמו הוא גר" – תחילה).**

50. **כסיכום ביניים**, לאור כל האמור לעיל, אני קובע שהניתוח בענייננו הוא מקרה ביטוח על פי הגדרתו בפוליסה, לאחר שהתובע הרים את הנטל להוכיח שבמדובר ב"מצב בריאותי" שהניתוח הוא מענה מחויב לו; "מצב בריאותי" שבנסיבות "אירע לראשונה במהלך תקופת הביטוח".

חריגי הפוליסה – החריג הנפשי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

51. אזכיר כי לפי הדין הנטל להוכיח התקיימות ונפקות חריג לחבות על פי הפוליסה הוא על המבטחת, הנתבעת בענייננו.
52. נוסח סעיף 7.2 לפוליסה הוא: "המבטח לא יהיה אחראי ולא ישלם תגמולי ביטוח על פי פוליסת הבריאות היסודית והנספחים המצורפים לה, בגין מקרה ביטוח, הקשור במישרין או בעקיפין ו/או הנובע ממצב בריאותי מסוים, שהוחרג במפורש בדף פרטי הביטוח לגבי המבוטח מסוים, לתקופה שצוינה בדף פרטי הביטוח".
53. נוסח סעיף 7.2.12 לפוליסה הוא: "הפרעות נפש ו/או מחלות נפש ו/או טיפולים נפשיים ו/או טיפולים פסיכולוגיים ו/או טיפולים פסיכיאטריים".
54. בהקשר הנפשי, חלוקים הצדדים בעצם בשתי שאלות: האחת: האם התובע טרם הניתוח היה במצב בריאותי שניתן להגדירו כ"הפרעת נפש"? והשניה: אם כן – האם הניתוח קשור במישרין או בעקיפין ו/או נובע מהפרעת הנפש?
55. אקדים ואומר כי, כפי שאבהיר להלן, אני מוצא כי קיים ספק לגבי נכונות אבחון או הגדרת מצבו הנפשי של התובע טרם הניתוח כמי שלוקה בהפרעת נפש, להבדיל - ממצוקה מוכרת ומוגדרת, שיכול שהיא אף זמנית; ומכל מקום, אינני מוצא כי בנסיבות ענייננו הורם הנטל שעל הנתבעת לקבוע קשר סיבתי – גם לא בעקיפין - בין הפרעת הנפש שמיוחסת לתובע לבין קיום הניתוח.
56. כאמור, במכתב הדחייה מטעם הנתבעת נרשם: "מהמסמכים שהועברו עולה כי [לתובע] אבחנה: הפרעה נפשית מסוג GENDER DYSPHORIA... ההפרעה החלה בגיל הילדות/ הנערות גיל 17. הניתוח מסוג כריתת שדיים דו"צ נובע מההפרעה הנפשית לעיל ובראייה מסוימת שניתוח זה יהווה פתרון למצוקה נפשית שתוארה כקשה...".
57. כאמור, הוגשו בנדון חוות דעת רפואיות נוגדות שנתנו מומחים מטעם בתחום הפסיכיאטריה. שני המומחים - לא בדקו את התובע; כאשר - המומחה מטעם התובע התרכז במתן מענה והתייחסות לטענות ולהקשרים הרפואיים שבטענות הנתבעת, לרבות - למול טענת הנתבעת כי הניתוח בענייננו נובע מהפרעה נפשית שהיא פסיכופתולוגית; ואילו - המומחה מטעם הנתבעת מציין כי עבר על מסמכים רפואיים בענייניו של התובע, ובעיקר מחווה דעתו לגבי מצבו הנפשי של התובע טרם הניתוח כי יש לאבחן אותו כהפרעה נפשית מסוג דיספוריה מגדרית.
58. בחוות דעתו אין המומחה מטעם התובע מאבחן את מצבו הנפשי של התובע הספציפי במפורש. בתשובה לטענות הנתבעת במכתבי הדרישה שלה לגבי הפרעה נפשית, כאמור, הוא מבהיר בחוות דעתו (המגובה במאמרים ובהחלטות של ארגונים בעלי השפעה בתחום), כי: "התפיסה המדעית-רפואית שמדובר במצב רפואי עצמאי של אי הלימה מגדרית ולא במצב נפשי, עוגנה באופן מפורש בהחלטת ארגון הבריאות העולמי (WHO) שפרסם כי במדריך האבחנות הבא של הארגון (המשמש כמסמך המקצועי והמשפטי למערכת הרפואה בישראל), טרנסג'נדר לא יופיע כחלק מהאבחנות הפסיכיאטריות אלא יסווג כמצב רפואי עצמאי של אי הלימה מגדרית (gender incongruence) הקשור לבריאות המינית... [ס' 7 לחוות הדעת]."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

59. המומחה מטעם התובע מצביע על היעדר קשר סיבתי עובדתי בין המצוקה הנפשית המיוחסת לטרנסג'נדר בשל אי-ההלימה בין מגדרו לבין סממני המין הביולוגי של גופו לבין הצורך בניתוח, שהוא לדעתו צורך קיומי בריאותי, כאשר המצוקה הנפשית היא רק תופעת לוואי של אי-ההלימה: "טרנסג'נדרים חיים בחוסר הלימה בין המגדר אותו הם חווים לבין הגוף בו הם מתקיימים. חוסר ההלימה האמור מוכר כמצב בריאותי מתחום הבריאות המינית, שאצל חלק מהטרנסג'נדרים הפתרון לו הינו כירורגי / רפואי. אין מדובר בהתערבות רפואית שנועדה לטפל בבעיה נפשית וגם לא התערבות רפואית שנועד לטפל בבעיה קוסמטית. ההתערבות הרפואית חיונית והכרחית לאדם לשם התאמה בין הזהות לגוף ועל מנת לאפשר לו לחיות בחברה לפי הזהות המגדרית האוטנטית שלו... אי ההלימה המגדרית מהווה בעיה רפואית עצמאית, בתחום הבריאות המינית, שמוכרת ככזו על ידי הממסד הרפואי בארץ ובעולם. מכאן, שהתערבות כירורגית או רפואית כלשהי צריכה להיתפס כהתערבות גופנית גרידא. ההתערבות הרפואית והכירורגית לא מטפלת בזהות או במצב הפסיכולוגי כי אם בגוף עצמו וכתוצאה מכך משתפרת ההלימה בין הזהות והגוף. שיפור ההלימה בין הזהות לגוף מאפשרת גם תפקוד פסיכולוגי תקין שהיא תופעת לוואי של אי ההלימה" [ס' 1 עד 4 לחוות הדעת].
60. המומחה מטעם הנתבעת לעומתו, נתלה בסיכום שנתן הגורם שטיפל בתובע במכתב שהוציא לבקשת התובע, כשבועיים טרם ביצוע הניתוח; שלשונו: "לאורך תקופה זו מתגבשת ועולה תמונה של סבל ומצוקה נפשית משמעותית ועקבית הנובעת מהיעדר התאמה בין המין הביולוגי בדגש על סממני מין חיצוניים לחוויה המגדרית. כמו כן ניכר רצונו ונחישותו של [התובע] להשלים את תהליך ה-transition המגדרי. מעבר לטיפול ההורמונלי אותו מקבל [התובע] מזה כשנה, על מנת להפחית את המצוקה הנפשית הקשורה לדיספוריה המגדרית, וזאת- כחלק ממערך הטיפול המקובל בסובלים ממצוקה נפשית זו, עקב כך הוא מבקש לעבור ניתוח להסרת חזה. ניתוח זה הינו חשוב ביותר על מנת לאפשר הפחתת המצוקה הנפשית הקשורה לדיספוריה המגדרית".
61. על בסיס מכתב זה, ומסמכים נוספים, לרבות - מסמך רפואי נוסף מאותו מועד המציין "התדרדרות במצב הנפשי, מצב רוח ירוד מזה מספר שבועות ומחשבות..." [במסמך פסיכיאטר שמאבחן ADJUSTMENT DISORDER WITH ANXIETY], מחווה המומחה מטעם הנתבעת דעתו כי: "חשוב לציין כי לא כל הניתוחים לשינוי מין נובעים ממצוקה נפשית – אולם במקרה של התובע, התיעוד הרפואי שהוצג מצביע באופן ברור על בעיה נפשית אשר הפתרון המוצע לה – על ידי הגורם שטיפל בתובע – הוא ביצוע הניתוח" [ס' 16 לחוות הדעת].
62. המומחה מטעם הנתבעת משיב למומחה מטעם התובע: "ראשית, קיומה של תפישה מגדרית שונה מזו המולדת אינה מונעת קיומן של אבחנות אחרות. התחלואה הנלווית לקבוצת אוכלוסייה זו כוללת דיכאון, חרדה, פוסט טראומה, הפרעות שימוש בחומרים, ... וכו'. הנקודה השנייה החשובה היא שכאשר ישנה מצוקה משמעותית בשל הפער שבין התפישה העצמית המינית לעומת המין שעיימו הפרט נולד – הטיפולים לשינוי מאפיינים מיניים נחשבים לכאלו שמפחיתים את מידת תחושת חוסר ההתאמה ובעקבות כך מפחיתים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19482-08-19 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

מתחושת המצוקה הנפשית. בהתבסס על האמור לעיל, מסתבר כי הנזון סבל מהפרעה נפשית בגיל הילדות והנערות... במסגרת הפתרון למצוקה הרגשית הזו... החל בתהליך היפוך מין באמצעים הורמונאליים ובניתוח לכריתת השדיים. אין ספק שמדובר בהליך טיפולי שנובע מהמצוקה הנפשית ומהפרעה נפשית. גם לאחר הטיפול הזה הוא נזקק לטיפול פסיכולוגי ומעקב פסיכיאטרי בשל... שהיו לו עוד טרם לניתוח" [ס' 6 עד 8 לחוות הדעת].

63. לטעמי, מחלוקת הרלוונטית לענייננו בין המומחים, היא בפרשנות האבחנה שהוספה ל-5-DSM, שהתפרסם במאי 2013 Gender Dysphoria (דיספוריה מגדרית) ומשמעותה לענייננו. מילולית, "דיספוריה" היא מצב רוח של חוסר שביעות רצון או אי-נוחות עמוקה; כשהשאלה שבמחלוקת בענייננו היא: האם מי שמאובחן כסובל מג'נדר דיספוריה נחשב כמי שסובל מפסיכופתולוגיה אינהרנטית, כטענת הנתבעת; או - שאבחנה כזו מצביעה על המצוקה בה נמצא המאובחן, להבדיל - מפתולוגיה שיש לייחס למצבו, כטענת התובע.

64. המומחה מטעם הנתבעת חולק על דעתו של המומחה מטעם התובע גם בשאלת המקור למצוקה הנפשית: "...חוסר ההתאמה בין הביטוי הגופני של המין לבין הרגשתו של התובע, אינו נובע מתגובת הסביבה אלא מתוך עולמו הפנימי של האדם. אף אם תגובת הסביבה העצימה את המצוקה הנפשית, בסופו של דבר הסיבה לניתוח היא המצוקה הנפשית על רקע חוסר ההתאמה. כשהמצוקה רבה ורוצים להגיע לתחושת שלימות על מנת להפחית את המצוקה שחשים, לשם כך מוכנים לעבור טפול כירורגי או תרופתי על מנת להגיע למאפיינים המיניים המקווים" [ס' 14 לחוות הדעת].

65. המומחה מטעם הנתבעת חולק גם על התפיסה של המומחה מטעם התובעת המסווג את האבחון של דיספוריה מגדרית לא "כחלק מהאבחנות הפסיכיאטריות" אלא "כמצב רפואי עצמאי של אי הלימה מגדרית (gender incongruence) הקשור לבריאות המינית", ומחווה דעתו כי: "הקריטריונים לאבחון ההפרעה מה-5-DSM, שיטת האבחון האמריקאית, מציינים את הנדרש על מנת לאבחן הפרעה זו. בקווים המנחים לאבחון הם מציינים שחייבת להיות מצוקה רגשית משמעותית הנובעת מהפער שבין התפישה של המיניות שלהם לזו שבאה לידי ביטוי גופני. ללא מצוקה זו, לא מאבחנים הפרעה זו" [ס' 4 לחוות הדעת].

66. אם כן, המומחים חלוקים בענין הסיבה להסרת המילה "Disorder" מהמושג "Gender Identity Disorder" ב-5-DSM, ובענין - משמעות ההסרה; כאשר המומחה מטעם התובע בדעה שהמעבר מהמושג "Gender Identity Disorder" למושג "Gender Dysphoria" "מבטא בבירור את התפיסה המדעית רפואית שהיותו של אדם טרנסג'נדר איננו הפרעה פסיכיאטרית" וכי "האבחנה החדשה משקפת מצב של מצוקה מגדרית הנובעת מהסביבה החברתית ולא בשל פסיכופתולוגיה אינהרנטית"; ואילו המומחה מטעם הנתבעת בדעה ש"רצו להדגיש שהבעיה איננה בתפיסה מגדרית של הפרט אלא בתגובה הרגשית דיספורית (עצבות) שהיא הבעייתיות ומכאן הצורך באבחון וטיפול".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

67. המומחה מטעם התובע מצביע גם על גילוי דעת של איגוד הפסיכיאטרים האמריקאי (APA) כפי שעולה בדברי ההסבר לקראת פרסום ה-DSM-5, התומך בדעתו כי אין מדובר בפסיכופתולוגיה אינהרנטית.
68. אם כן, אני מתרשם כי אין מחלוקת בין המומחים לגבי עצם אבחון של דיספוריה מגדרית אצל התובע בחודשים שקדמו לניתוח, אך קיימת מחלוקת ביניהם לגבי המשמעות של אבחון זה, כאמור.
69. הצדדים אינם חולקים כי התנאי להתקיימות החרג בפוליסה, הוא קיומה של הפרעה נפשית שהיא בעלת קווים של פסיכופתולוגיה אינהרנטית; הם חולקים לגבי טיבה ומהותה של הגדרת המצוקה הנפשית שהתובע חווה בפועל טרם הניתוח כאמור, גם אם היא מופיעה בהגדרות ה-DSM-5 כ"דיספוריה מגדרית".
70. בהקשר זה, טוענת הנתבעת כי מחוות דעת המומחה מטעם התובע עולה כי כלל לא עיין במסמכים הרפואיים בעניינו של התובע, כך שחוות דעתו הינה כללית ולא מבוססת.
71. ובכן, מאחר והמחלוקת הראשונית הינה בעניין משקלו ומשמעותו הכללית של האבחון "דיספוריה מגדרית", והדעות של המומחים - קוטביות, אינני מוצא כי עיון במסמכים הרפואיים היה מקדם אותנו מהותית להכרעה. המחלוקת בהקשר הצר הזה היא בפרשנות שיש ליתן לשינויים ב-DSM-5, לניסוח התופעה ולהקשרה במכלול ההתוויה הנפשית בשיטת ה-5-DSM. בשל טיבה של המחלוקת בשאלה זו, כאמור – בהתחשב באופן הגשת הראיות על פי ההסדר הדינוני, והדעות הנוגדות של המומחים – אינני מוצא כי הנתבעת הרימה את הנטל להוכיח כי מדובר ב"הפרעה נפשית" כהגדרתה בחרגי של הפוליסה.
72. אזכיר כי על פי הדין, גם במקרה של מינוי מומחה רפואי מטעם בית המשפט "בית המשפט, ולא המומחה, הוא הפוסק האחרון גם בשאלות הרפואיות, שנמסרו לחוות דעתו של המומחה, ולהלכה אינו חייב בית המשפט לפסוק על-פי חוות-הדעת של המומחה" [ע"א 16/68 רמת סיב בע"מ נ' דרזי, פ"ד כב(2) 164, 168].
73. המומחים לא נחקרו לפני; אך אני מוצא להעדיף את תפיסתו ופרשנותו של המומחה מטעם התובע בכל הקשור לטיב ומהות המושג האיפיוני: "דיספוריה מגדרית". השונות שלו בנוף האיפיוניים שב-DSM והשינוי בהגדרתו הנתמך במסמך איגוד ה-PAP, תומכים בתפיסתו של המומחה מטעם התובע שאין מדובר בפסיכופתולוגיה אינהרנטית.
74. לצד העדפתי לעיל, כאן המקום להפנות לכך **שלא מצאתי** שהנתבעת הרימה את הנטל בהוכחת הקשר הסיבתי שעליה להוכיח כחלק מתנאי החרגי ("הקשור במישרין או בעקיפין").
75. היינו, גם אם נניח שבעניינו "הפרעה נפשית" כדרישת החרגי, וגם אם נניח קשר סיבתי עובדתי בהתבסס על הערכת המטפל הנפשי בתובע שעצם קיום הניתוח הוא "חלק ממערך הטיפול המקובל בסובלים ממצוקה נפשית זו", **אינני מוצא כי נוסח הפוליסה מאפשר לקבוע קשר סיבתי משפטי**.
76. לצורך בהירות החשיבה, טול דוגמא שמובאת מטעם התובע בסיכומיו, של ניתוח שמתבצע לכריתת גידול סרטני, אצל מי שפיתח הפרעה נפשית בשל אותו גידול. האם באותו מקרה נוכל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

- לבוא להחריג את הניתוח כי הוא גם מסייע במצוקתו או בהפרעתו הנפשית של המטופל!;
התשובה המתבקשת למקרא סעיף ההחרגה – היא – לא!
77. לפי הדין, בנסיבות ענייננו - המנסח של הפוליסה איננו זכאי ליהנות מכך שבחר שלא הכניס לניסוח החריג את המילה "גם".
78. כאמור, ההפניה לחריג שבפוליסה לשונה: **"המבטח לא יהיה אחראי ולא ישלם תגמולי ביטוח על פי פוליסת הבריאות היסודית והנספחים המצורפים לה, בגין מקרה ביטוח, הקשור במישרין או בעקיפין ו/או הנובע ממצב בריאותי מסוים, שהוחרג במפורש בדף פרטי הביטוח לגבי המבוטח מסוים, לתקופה שצוינה בדף פרטי הביטוח"** [סעיף 7.2 לפוליסה].
79. מניסוח זה לא ברור האם החריג חל מקום בו הניתוח משרת שתי תכליות. פרשנות לפיה כל ניתוח שהוא **"מקרה ביטוח, הקשור במישרין או בעקיפין ו/או הנובע ממצב בריאותי מסוים"**, שהוא בענייננו **"הפרעת נפש"** [ס' 7.2.12 לפוליסה], יהיה מוחרג - מובילה למדרון חלקלק, שבכל מחלה קשה שמעצם טיבה עלולה לגרום או להיות מלווה ב"הפרעת נפש" (כמו סרטן או כמו CRPS), תהיה המבטחת פטורה מחבות על פי הפוליסה.
80. גם אם נסתכל על הנוסח ככזה שחובק בתוכו שתי אפשרויות פרשנות (הן – גם, והן - רק), אני בוחר בפרשנות נגד המנסח, שהיא סבירה לא פחות מהפרשנות הנוגדת לה.
81. ודוק; המצוקה הנפשית שמאפיינת את התובע בענייננו, איננה שונה ממצוקה נפשית שמלווה חולה בסרטן לקראת ניתוח הסרת גידול.
82. בנסיבות ענייננו, תקנת הציבור מלמדת שלא ראוי להעמיד אדם שהוא טרנסגינדר (שכאמור, לפי הדין נתפס כמי שזכאי לפעול לשינוי מינו גם באופן פיזי), כמי שעליו החובה להוכיח במקרה של "דיספוריה מגדרית", שהניתוח שהוא מרגיש צורך קיומי לעבור איננו קשור אל אותה "דיספוריה מגדרית" - "במישרין או בעקיפין".
83. מרגע שקיבלנו שהניתוח המדובר הוא צורך קיומי "מוצדק", עצם התפיסה שקושי נפשי שהוביל אליו והתגבש לכדי "דיספוריה מגדרית" (גם כתפיסת הנתבעת אבחון זה) – יהווה מחסום בהקשר של השיפוי לו הוא זכאי על פי הפוליסה – נוגד את תקנת הציבור, **בהיותו מפלה את צרכיו הקיומיים של אדם שהוא טרנסגינדר למול צרכיו הקיומיים של כל אדם אחר** (למשל – חולה הסרטן באשר הוא).
84. בהקשר זה, מקובלת עלי טענת התובע כי סירוב חברת הביטוח לשיפוי הוצאות הניתוח להסרת שדיים בשל תחולתו של סעיף 7.2.12, ניתוח הנובע מהפרעה נפשית, יכול להתפש כאפליה פסולה. אך לצד האמור - אבהיר, שלא הייתי מרחיק לכת עד לייחוס לנתבעת של **"דעות קדומות והבנה לקויה של תהליכים לשינוי מין ונגועה באפליה פסולה כלפי כל קהילת הטרנסגינדרים שהינה קבוצה מופלית וחלשה ביותר בחברה בישראל"**.
85. אני מאמין שבתום לב מסייגת הנתבעת את עמדתה כאבחנה מותרת, ומבהירה כי: **"אין כל טענה כי טרנסגינדר באשר הוא סובל מהפרעה נפשית... הטענה היא שהמבוטח הספציפי הזה ביצע את הניתוח בקשר עם הפרעה נפשית"**. כך, שבניגוד לטענת התובע לא התקיימה בענייננו אפליה אסורה; וודאי – לא כזאת שנעשתה במודע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

86. לשון אחר, אינני מבסס את קביעתי שהנתבעת לא הרימה את הנטל להוכחת קיומו של החרג בענייננו על קיומה של אפליה אסורה פשיטא, אלא רק קובע כי קבלת פרשנות הפוליסה כעמדת הנתבעת, עלולה, בנסיבות ענייננו, להוביל לקו תפיסתי שנגוע באפליה אסורה לעומת אנשים אחרים שלהם מצוקה נפשית בשל מצב רפואי שמצריך ניתוח שיכול לסייע להטבת מצבם הנפשי.

חריגי הפוליסה – החרג הקוסמטי

87. חריג נוסף לניתוח שהוא מקרה ביטוח על פי הפוליסה, שמוגדר כ"סייג מיוחד", הוא: **"ניתוחים ו/או טיפולים קוסמטיים ו/או אסתטיים..."** [ס' 8.4 לפוליסה].
88. הנתבעת טוענת כי הוא חל בענייננו. טענה זו אמנם הועלתה לראשונה מטעם הנתבעת רק במכתב הדחייה האחרון, אך - לשלמות התמונה, אדון בה.
89. לטענת הנתבעת כי הניתוח הוא קוסמטי, משיב המומחה מטעם התובע: **"מבנה הגוף בכל החברות האנושיות מסמן באופן אוטומטי השתייכות לקטגוריה מגדרית... התפיסה, העיבוד והקידוד האוטומטיים של הגוף המסמן באופן דיכוטומי גבריות או נשיות נשמרים לאורך כל החיים. מכאן, שלהתערבות הרפואית תפקיד חיוני בשינוי בסיסי של קידוד ופרשנות סממנים אלו... לפיכך, הרי שניתוח הסרת החזה במסגרת הליך התאמה מגדרית הוא ניתוח הכרחי להרבה מאד גברים טרנסג'נדרים שנובע מבעיה בריאותית ואין מדובר בניתוח קוסמטי שמתבצע מטעמים אסתטיים"** [ס' 15 עד 17 עמ' 8 לחוות הדעת]
90. לדעה זו, משיב המומחה מטעם הנתבעת כי: **"ניתוחים קוסמטיים נערכים על מנת לשנות מראה או מבנה של איברים בגוף, לעיתים אפילו הסרה מלאה של איברים, שלא לצורך רפואי מציל חיים. ניתוח של אבר בגוף שפעיל ומתפקד כפי שהיה אמור לתפקד, על ידי מטופל שאינו מרוצה ממצב גופו ומעוניין לשנות את הנראות שלו – הוא ניתוח קוסמטי. ניתוח קוסמטי הינו מונח כללי להתערבות רפואית, בדרך כלל כירורגית, במטרה לשנות גודל, מראה או מבנה של איברים בגוף, לעיתים אפילו הסרה מוחלטת של איברים, שלא לצורך רפואי מציל חיים. ניתוח המתבצע על ידי מטופל שאינו מרוצה ממצב גופו ומעוניין לשנות את הנראות שלו – הוא ניתוח קוסמטי"** (ההדגשה – במקור) [ס' 20 בעמ' 4-5 לחוות הדעת].
91. אני מעדיף את עמדתו של התובע בענין מהותו של הניתוח שערך. כפי שנקבע, לא צורך קוסמטי או אסתטי הוביל את התובע לשולחן הניתוחים, אלא צורך בריאותי ממשי, "קיומי" כעמדתו.
92. בהקשר זה, אין לי אלא להפנות לפסיקת בית הדין **בהחלטה בענין הניתוח לשינוי פנים**, שקובע שאפילו ניתוח של מראה הפנים בלבד, שכידוע נתפס בציבור וככלל בפסיקה – כאסתטי, במקרה של טרנסג'נדר יכול להיות מסווג כניתוח "נלווה" לניתוח לשינוי מין.
93. כעולה מן המפורט לעיל, אני קובע כי הנתבעת לא הרימה את הנטל להוכחת החרג הזה בהקשר לניתוח בענייננו.

חריגי הפוליסה – חריג המום המולד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

94. חריג נוסף לניתוח שהוא מקרה ביטוח על פי הפוליסה הוא: "מום ו/או מחלה מלידה" [ס' 7.2.4 לפוליסה].
95. הנתבעת טוענת כי הוא חל בענייננו. טענה זו אמנם הועלתה לראשונה מטעם הנתבעת רק במכתב הדחייה האחרון, אך - לשלמות התמונה, אדון בה.
96. כפי שהפניתי בפתח פסק הדין, במסגרת האפיון של הזהות המגדרית של אדם שהוא טרנסג'נדר - לטענת הנתבעת כי הניתוח נועד לטפל במום מולד, משיב המומחה מטעם התובע כי "זהות מגדר מתארת את החוויה הפסיכולוגית שמתחילה להתפתח בערך בגיל 3 שנים... מכאן שאין כל ממש בטענה כי זהות המגדר היא בבחינת מום מולד, שכן זהות המגדר אינה קיימת אצל עובר ותינוק אלא מתחילה להתפתח בגיל 3 ומושפעת מגורמים שונים שפורטו לעיל" [סעיף 18 לחוות הדעת].
97. לא מצאתי בחוות דעת המומחה מטעם הנתבעת סתירה מנומקת לדעת המומחה מטעם התובע בהקשר זה, ועל כן אני קובע כי הנתבעת לא הרימה את הנטל להוכחת החריג הזה בהקשר לניתוח בענייננו.

בנסיבות, אין מקום לקבוע לטובת התובע פיצוי מעבר לשיפוי

98. עם כן, בהיעדר מחלוקת לגבי גובה ההוצאות הרפואיות של הניתוח, כעולה מהמפורט בפסק הדין לעיל, אני מוצא לקבל את תביעת השיפוי במלואה.
99. כאמור, התובע טוען בתביעתו גם לזכות לפיצוי בגין כאב, סבל ועוגמת נפש בסך של 38,650 ₪, שלעמדתו נגרמו לו בשל אופן התנהלות הנתבעת מולו בכל הקשור למתן עמדתה בהקשר לשיפוי שדרש ממנה.
100. ראיתי את הטענה שנטענה מטעם התובע כי: "עמדת הנתבעת, שמסתמכת על חריגים כללים ורחבים בפוליסת הביטוח, בניגוד לכללי הפרשנות המקובלים ובניגוד לטובת המבוטח, מובילה להחרגה גורפת במימון ניתוחים לכריתת חזה לכלל קהילת הטרנסג'נדרים. התנהלות הנתבעת מבטאת דעות קדומות והבנה לקויה של תהליכים לשינוי מין ונגועה באפליה פסולה כלפי כל קהילת הטרנסג'נדרים שהינה קבוצה מופלית וחלשה ביותר בחברה בישראל".
101. אינני מקבל טענה זו. תיק זה – עניינו התובע שלפניי, ולא יותר. אין חולק שהתובע היה בטיפול נפשי וגם אובחן כמי שסובל מדיספוריה מגדרית טרם הניתוח. מדובר עם כן בתיק שבו מחלוקת פרשנית, הכרוכה בהכרעות בית המשפט, לרבות בהקשרים של מהי תקנת הציבור.
102. בנסיבות כאלה, אין בהכרעת בית המשפט אלא פרשנות פוליסה שהנתבעת לא מצאה כנכונה בעת הפעלת שיקול הדעת למול תביעת התובע. מכל מקום, לא מצאתי כי עמדתה של הנתבעת נחזית כנגועה בחוסר תום לב, או בדעות קדומות או בבורות בכל הנוגע להליכים לשינוי מין.
103. בנסיבות כאלה, אינני מוצא מקום לפסוק פיצוי בגין כאב, סבל ועוגמת נפש. מאידך – למול סך השיפוי שנתבע ואי-קיום דיונים בנדון, בקביעת שכר הטרחה שאפסוק להלן אתחשב במורכבות המחלוקת וברוחב היריעה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

תא"מ 19-08-19482 אלמוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ

אשר על כן, אני פוסק כי:

התביעה מתקבלת כך שהנתבעת תשלם לתובע סך של 28,350 ₪, בצירוף ריבית והצמדה כדין מיום 1.11.2016.

בנוסף, תשלם הנתבעת לתובע בגין הוצאות משפט - שכר טרחת עו"ד סך של 10,000 ₪, וכן – החזר שכר המומחה מטעם התובע (לפי חשבונית).

התשלומים לעיל יבוצעו בתוך 30 יום, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום מתן פסה"ד.

זכות ערעור – לפי הדין.

בשים לב שבפסק דין זה לא נזכרו שמו של התובע או שמם של בני משפחתו, והושמטו פרטים מזהים, פסק הדין מותר בפרסום.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים כמקובל.

ניתן היום, כ"ז אייר תשפ"א, 09 מאי 2021, בהעדר הצדדים.

משה תדמור ברנשטיין, שופט